

СТАНОВИЩЕ

на доц. д-р Асен Иванов Асенов

председател на научното жури,

съгласно заповед на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски”, № РД 38-385/11.06.2018 г., от Катедра „Ландшафтознание и опазване на природната среда“ на Геолого-географски факултет при Софийски университет “Св. Климент Охридски”

Относно: Конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент” за нуждите на Геолого-географски факултет по професионално направление 4.4. Науки за земята /физическа география и ландшафтна екология/, обявен в ДВ, бр. 44 от 29. 05. 2018 г.

В предвидения от Закона за развитието на академичния състав в Република България срок документи за конкурса са подадени от един кандидат – главен асистент д-р Зорница Чолакова. Представените от нея документи и научна продукция са допуснати за участие в конкурса и отговарят на изискванията на закона. Първото заседание на журито е проведено на 14.09.2018 г. и на него са избрани председател и рецензенти съобразно нормативната уредба. Нямам забележки по процедурата.

1. Професионален опит и преподавателска дейност:

1.1. Професионален опит: Гл. ас. д-р Зорница Чолаков (род. 1973 г.) е възпитаник на катедра ЛОПС при ГГФ на СУ „Св. Климент Охридски“. Завършила е магистърска степен през 1997 г. като географ, физикогеограф, ландшафтовед с опазване на природната среда, учител по география, а през 2016 г. е защитила докторска дисертация по Физическа география и ландшафтознание в катедра ЛОПС. Д-р Зорница Чолаковаа последователно е заемала длъжностите асистент, старши асистент и главен асистент в катедра ЛОПС на ГГФ, а между 2003 г. и 2004 г. е завършила курс по «Методика, техника и технология на електронното обучение» към СУ « Св. Климент Охридски» и Център «Конкурентна система за обучение и управление на висшето образование», МОН.

Д-р Чолаковаа е участвала в множество работни групи и организационни комитети при провеждането на различни международни

форуми и университетски конференции. Тя показва висока активност в различни организационни структури, като член на БГД, член на Факултетната комисия по качеството към Университетския център по управление на качеството, член на Комисията за изготвяне на нови вътрешни правила и критерии за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Геолого-географски факултет при СУ „Св. Кл. Охридски“.

1.2. Преподавателска дейност: През периода 2014-2017 г. д-р Зорница Чолакова е имала обща учебна заетост от 1146 часа, а за последните три години средногодишната ѝ учебна натовареност възлиза на 391,8 часа. В СУ „Св. Климент Охридски на бакалавърско ниво (редовно и задочно обучение) тя води три задължителни и една избираема дисциплини, а в магистърската степен преподава по една избираема дисциплина. Кандидатът преподава в 4 (четири) специалности по 6 (шест) дисциплини. През месец септември 2018 г. публикува учебника „Карст и карстови ландшафти“. Гл.ас. д-р Зорница Чолакова провежда, в качеството си на ръководител, ежегодна обиколна учебна практика по Природна география на България и е осъществила ръководство на 27 (двадесет и седем) студента по проекта „Студентски практики“ на МОН.

За периода 2014-2017 г. д-р Зорница Чолакова е разработила учебни програми и лекционни курсове на три нови учебни дисциплини и е обновила лекционните курсове на съществуващите учебни дисциплини, които тя води. Кандидатът има един защитил дипломант, който е вече асистент д-р в ИКИТ на БАН, а в настоящия магистърски курс има двама дипломанти.

2. Научни и научно-приложни резултати:

2.1. Научни резултати: Публикациите, представени за рецензиране в конкурса за доцент, са 54 на брой. Гл .ас. д-р Чолакова е представила 37 (тридесет и седем) публикации, които не са включени при придобиването на образователната и научна степента „доктор“. Представените за рецензиране научни трудове са 46 броя, от които 9 (девет) са самостоятелни, а при 16 – кандидатът е водещ автор. При останалите публикации гл. ас д-р Чолакова е съавтор в колективни разработки.

Основният труд, с който кандидатката се явява на конкурса, е наречен учебно пособие (1.1.) „Карст и карстови ландшафти“, Neofeedback, 2018, София ISBN 978-619-7329-25-4, но според мен тази книга притежава

качествата на монография. По същество, това е първата монография за карст и карстови ландшафти, публикувана у нас. Основната теза на авторката е конструирана върху интердисциплинарния характер на карстовите ландшафти с техния теоретичен фундамент, изследван в дълбочина и анализиран през призмата на водещи изследователи от различни страни. Монографията има приносен характер в областта на карстологията със задълбочен анализ на факторите за развитие на карста и карстовите процеси. Използвани са резултати от нейни екогеохимични изследвания и анализи на уязвимостта от замърсяване на карстовите територии (4.3; 4.4). В глава 7 на монографията (1.1.) е извършен задълбочен регионален преглед (в обем от 120 стр.) на карста в България, като е използвано районирането на карстовите ландшафти в България на А. Велчев (2016). Приносен характер имат извършените от кандидатката екогеохимични изследвания и анализи на уязвимостта от замърсяване на карстовите територии (4.3; 4.4).

В областта на Екогеохимията и проблемите със замърсяването на околната среда с тежки метали и металоиди са анализирани резултати от многогодишно изследване на горната част от водосбора на р. Огоста. Изследвани са връзките между дънните седименти, водите, почвената покривка, растителността и произведеното мляко за проследяване на миграцията и акумулацията на металоида арсен. Доказано е изключително високо замърсяване с арсен и тежки метали, и е оценена ефективността на проведената рекултивация на хвостохранилищата в района (3.3; 4.2; 5.6; 5.8; 5.10; 5.12; 7.1; 7.2; 7.3; 7.4; 7.5). Особена стойност в изследванията на гл. ас. д-р Чолакова има колективната разработка за водосбора на р. Огоста, където е извършен анализ на 7-степенна екстракция на формите на арсена в замърсените алувиални почви, като са получени нови за страната резултати (2.1).

В областта на ландшафтната екология кандидатката е извършила картиране и класифициране на антропогенните ландшафти в част от горното поречие на р. Лом, с последващо картографиране чрез наземни, сателитни и GPS данни (3.8). Също така, принос към ландшафтната екология има изследването на геоекологичното състояние на Габерската котловина (Бурел, 5.9), планините Берковска и Козница (5.11; 5.12), където е извършена ландшафтна картировка и анализ.

Всички останали изследвания на гл. ас. д-р Зорница Чолакова, предоставени за участие в конкурса, имат приносен характер в областта на

Геохимията на ландшафтите. Независимо, че ги представям в края на приносите, те имат най-съществена стойност като обем и постигнати резултати. Сред тях трябва да отбележа резултатите от анализирани данни за съдържанието на тежки метали в дънните седименти, които са крайно звено в миграционния процес на елементите в рамките на речните басейни (3.12; 5.2 – последната публикация е получила 3-та награда за научно изследване на докторант в рамките на Fifth International Symposium and Exhibition on Environmental Contamination in Central and Eastern Europe, Prague, 2000; 5.3; 5.4; 6.3 и 6.4).

Гл. асистент д-р Зорница Чолакова е участвала в 15 международни конференции, в които има 3 самостоятелни доклада, в 2 доклада е водещ автор и 10 доклада са в колектив. Участвала е в 7 национални конференции, където има 2 самостоятелни доклада и в 1 е водещ автор, а останалите 4 са колективни разработки.

Освен това д-р Чолакова е представила 5 разширени абстракта от национални конференции.

В представените научни трудове за конкурса нямам съавторски публикации с кандидатката.

2.2. Научно-приложни резултати: За периода 2001-2018 г. кандидатът участва в 17 (дванадесет) научни проекта: 1 (един) бр. – към МОН, 12 (дванадесет) – към ФНИ-СУ, 1 (един) бр. – съвместно с НИГГГ, 2 към „студентски практики“ на МОН и 1 за изготвяне на планове за развитие на общини в България.

3. Отражение на научните постижения на гл. асистент д-р Зорница Чолакова в научната литература: Д-р Чолакова е представила лично изработена библиографска справка за установените нейни цитирания в научната литература, които възлизат на 73 (седемдесет и три). Чрез справка от Университетската библиотека „Св. Климент Охридски“ тя е представила информация за своите публикации, като 12 (дванадесет) са индексирани в Web of Science „Clarivate Analytics“, 1 (един) в Scopus ELSEVIER, три (три) в EBSCO; 11 (единадесет) публикации са отразени в библиотечни каталози в Национална библиотека „Св. Св. Кирил и Методий“, 19 (деветнадесет) - в Университетска библиотека „Св. Климент Охридски“; 12 (дванадесет) цитирания в Web of Science “Clarivate Analytics”, 6 (шест) в ProQuest Ebook Central и 1 (една) в Springer Link.

4. Критични бележки и препоръки.

Синтезираният анализ на научната продукция, представена от гл. ас. д-р Зорница Николова Чолакова, показва безспорно удовлетворяване на изискванията за заемане на академичната длъжност „доцент“. Трудно се намират критични бележки за нейните научни разработки, но наличието на бъдещи нови монографични и учебния издания ще засили нейната представителност в образователния процес и научните изследвания. Тази препоръка не бива да бъде в противовес на заявените от нея желаниа за публикуване на нови научни монографии.

5. Заключение.

Преподавателската, научноизследователската и научно-приложната дейност на гл. ас. д-р **Зорница Николова Чолакова** отговаря на всички изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“, посочени в Закона за развитието на академичния състав в Република България, Правилника за прилагане на Закона и правилника за приложение на ЗРАС в СУ „Св. Климент Охридски“. **Убедено подкрепям нейния избор за „доцент“** в професионално направление 4.4. Науки за земята /физическа география и ландшафтна екология/, обявен в ДВ, бр. 44 от 29. 05. 2018 г. за Катедра „Ландшафтознание и опазване на природната среда“ към Геолого-географски факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“.

30 октомври 2018 г.

София.

подпис:

доцент. д-р Асен Асенов

Катедра

„Ландшафтознание и опазване
на природната среда“
към Геолого-географски
факултет на Софийския
университет „Св. Климент
Охридски“.